

5.3 – ‘Draft Dodgers’ in the Tanach!

המסרבים	המתנדבים
בפלגות ראובן גדלים חקקילב: (טו) למה ישבת בין המשפטים לשמע שרקות עדרים לפלגות ראובן גדלים חקקילב: (יו) גלעד בעבר הירדן שכן ודן למה גור אנחות אשר ישב לחוף ימים ועל מפרציו ישכון:	(ט) לבי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם ברכו יקוק: ... (יג) אז ירד שריד לאדירים עם יקוק ירדלי בגבורים: (יד) מני אפרים שרשם בעמלק אחריד בנימין בעממך מני מכיר ירדו מחקקים ומזבולן משכים בשבט ספר: ... (טו) ושרי ביששכר עם דבירה ויששכר בן ברק בעמק שלח ברגליו: ... (יח) זבלון עם חרף נפשו למות ונפתלי על מרומי שדה:
ראובן גד מנשה / גלעד דן אשר	אפרים בנימין מנשה (מכיר) זבלון יששכר נפתלי
פרק ה' (יד) מני אפרים שרשם בעמלק אחריד בנימין בעממך מני מכיר ירדו מחקקים ומזבולן משכים בשבט ספר: (טו) ושרי ביששכר עם דבירה ויששכר בן ברק בעמק שלח ברגליו ... (יח) זבלון עם חרף נפשו למות ונפתלי על מרומי שדה:	פרק ד' (ו) ותשלח ותקרא לברק בראבינעם מקדש נפתלי ותאמר אליו הלא צנח יקוק אלהי ישראל לך ומשכת בחר תבור ולקחת עמך עשרת אלפים איש מבני נפתלי ומבני זבלון:

אפרים ובנימין?

בימי שמגר ויעל?

1. רש"י שם

בימי שמגר בן ענת בימי יעל - מלמד שאף יעל שפטה את ישראל בימיה:

“In the days of Shamgar son of Anat, in the days of Yael” — This teaches that Yael also judged Israel during her lifetime.

2. רד"ק שם

בימי שמגר בן ענת - הוא היה משופטי ישראל כמו שהזכיר למעלה ואף על פי שהושיע את ישראל לא היתה כתשועה הגדולה הזאת כי בימיו חדלו ארחות. וטעם להזכיר יעל כלומר אע"פ שעל ידה באה קצת התשועה הזאת ודומה כי היא היתה אשה חשובה ואוהבת ה' שהביא על ידה התשועה הזאת - אע"פ כן לא היתה היא תחילת התשועה עד שקמתי אני דבורה שקמתי והייתי כאם לישראל:

“In the days of Shamgar son of Anat” — He was one of the judges of Israel, as was mentioned above. And although he delivered Israel, it was not a deliverance as great as this one, because “in his days the highways ceased” — people stopped traveling on the roads because of the oppression.

The reason for mentioning Yael is to say that although some part of this deliverance came about through her, and it appears that she was an important woman who loved God, and that God brought about this deliverance through her, nevertheless, she was not the beginning of the deliverance. The deliverance did not truly begin until I, Deborah, arose, and I arose and became like a mother to Israel.

3. מהר"י קרא

מני אפרים שרשם בעמלק — ... אפרים ובנימין שירדו עמו התחילה לספר בשבחן, מן אפרים יצא שורש יהושע בן נון לרדות בעמלק... ראתה ברוח הקודש שעתיד שאול ללכוד את המלוכה על ישראל ולהלחם סביב בכל אויביו ... וניבאה עליו ואמרה אחריד יהושע יקום שאול בן קיש משבט בנימין שעתיד לעקר בעממך... מני מכיר ירדו מחוקקים... ומזבולן מושכים בשבט סופר — סופרים אלו תלמידי חכמים.

“From Ephraim, those whose root is in Amalek” — ... Ephraim and Benjamin, who went down with him, [Deborah] began to recount their praises. From Ephraim came the root of Joshua son of Nun, who would wage war against Amalek... She saw through divine inspiration that Saul would eventually unite the kingdom of Israel and wage war on all his enemies surrounding him. She prophesied about him and said: “After you, Joshua, Saul son of Kish from the tribe of Benjamin will arise, who will eventually uproot your enemies from among your people.”

“From Machir came down the leaders” — ... “And from Zebulun, those who wield the staff of the scribe” — These scribes are Torah scholars.

יששכר – ועמק יזרעאל

יהודה וישראל

4. בראשית מט

(יד) יִשְׁשַׁכָּר חֲמֹר גָּרָם רִבֵּץ בֵּין הַמְּשָׁפְתִים: (טו) וַיֵּרָא מִנְחָה כִּי טוֹב וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לִסְבֹּל וַיְהִי לְמִסְעֵבָד: ס

(14) Yissachar is a strong-boned donkey, lying between the borders. (15) He saw the portion, that it was good, and the land, that it was pleasant; he bent his shoulders to bear and became a toiling serf.

5. תורה שלימה רי"ג (בר"ר צ"ח)

יששכר חמר גרם, מדבר בארצו מה חמור זה נמוך מכאן ונמוך מכאן וגבוה באמצע, כך בקעה מכאן ובקעה מכאן והר באמצע. רובץ בין המשפתיים אלו שתי בקעות, בקעת אכסלן ובקעת יזרעאל.

"Issachar is a strong-boned donkey" — This refers to the nature of his land. Just as a donkey is low on both sides and high in the middle, so too, there is a valley on either side, with a mountain in the middle. "He lies down between the saddlebags" — These are the two valleys: the Valley of Akhslan and the Jezreel Valley.

6. יהושע יט

(יז) לְיִשְׁשַׁכָּר יָצָא הַגּוֹרֵל הָרְבִיעִי לְבִנֵי יִשְׁשַׁכָּר לְמִשְׁפְּחוֹתָם. (יח) וַיְהִי גְבוּלָם יִזְרְעֵאלָה וְהַכְּסוּלוֹת וְשֻׁנָּם.

(17) The fourth lot came out for Issachar, for the children of Issachar according to their families. (18) And their border was Jezreel, and Chesulloth, and Shunem...

7. הגר"א

בגורל יששכר נאמר "וַיְהִי גְבוּלָם יִזְרְעֵאלָה וְהַכְּסוּלוֹת... וּפְגַע הַגְּבוּל בְּתַבּוֹר" (יהושע יט יח-כב). ומכיוון ש"כסלות תבור" היה בגבול זבולון ו"אזנות תבור" (יהושע יט לד) היה בגבול נפתלי, נמצא שנחלת יששכר היא בין תחומי אחיו.

In the description of the territory of Issachar, it says: "And their boundary was Jezreel... and Chesulloth... and the boundary reached Tabor" (Joshua 19:18–22). Since Chesulloth-Tabor was located on the border of Zebulun, while Aznot-Tabor (Joshua 19:34) was on the border of Naphtali, it follows that the inheritance of Issachar lay between the territories of his brothers.

8. שמואל ב ב – הפרדת המלוכה אחרי מות שאול

(א) וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיָּקוֹק לֵאמֹר הֲאֵעֲלֶה בְּאַחֲת עֲרֵי יְהוּדָה וַיֹּאמֶר יָקוֹק אֵלָיו עֲלֶה וַיֹּאמֶר דָּוִד אֲנִי אֵעֲלֶה וַיֹּאמֶר חֲבֹרָנָה: ... (ד) וַיָּבֹאוּ אֲנָשֵׁי יְהוּדָה וַיִּמְשְׁחוּ־שָׁם אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל־בֵּית יְהוּדָה וַיִּגְדּוּ לְדָוִד לֵאמֹר אֲנָשִׁי יָבִישׁ גִּלְעָד אֲשֶׁר קָבְרוּ אֶת־שָׁאוּל: (ח) וְאַבְנֵר בֶּרֶךְ שַׂר־צָבָא אֲשֶׁר לְשָׁאוּל לָקַח אֶת־אִישׁ בֶּשֶׁת בֶּרֶשָׁאוּל וַיַּעֲבֹרְהוּ מִחֲנָנִים: (ט) וַיִּמְלֹכֵהוּ אֶל־הַגִּלְעָד וְאֶל־הָאֲשׁוּרִי וְאֶל־יִזְרְעֵאל וְעַל־אֶפְרַיִם וְעַל־בִּנְיָמִן וְעַל־יִשְׂרָאֵל כֻּלָּה: יִשְׂרָאֵל כֻּלָּה:

9. שמואל ב ג – אבנר דוד

(ט) כִּהְיִיעָשָׂה אֱלֹהִים לְאַבְנֵר וְכֵה יִסִּיף לוֹ כִּי כָאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יָקוֹק לְדָוִד כִּי־כֵן אֶעֱשֶׂה־לוֹ: (י) לְהַעֲבִיר הַמִּמְלָכָה מִבֵּית שָׁאוּל וּלְהָקִים אֶת־כִּסֵּא דָוִד עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה מִדָּוָן וְעַד־בָּאֵר שָׁבַע:

10. שמואל ב ה – "איחוד" המלוכה

(ה) בְּחִבְרוֹן מָלַךְ עַל־יְהוּדָה שֶׁבַע שָׁנִים וַשֶּׁשֶׁה חֳדָשִׁים וּבִירוּשָׁלַם מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וּשְׁלֹשׁ שָׁנָה עַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיְהִיָּה:

11. יהושע יא:כא – חלוקת גיאוגרפית

(כא) וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא וַיַּכְרֹת אֶת־הָעֲנָקִים מִן־הָהָר מִן־חִבְרוֹן מִן־דֶּבֶר מִן־עֵזְב וּמִכָּל הָר יְהוּדָה וּמִכָּל הָר יִשְׂרָאֵל עַם־עֲרִיקָם הַחֲרִימָם יְהוֹשֻׁעַ:

12. שמ"א יא:ח

(ח) וַיִּפְקְדֵם בְּבֹזֵק וַיְהִיו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אָלֶף וְאִישׁ יְהוּדָה שְׁלֹשִׁים אָלֶף:

13. שמ"א יז:כב

(כב) וַיִּקְמוּ אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל וַיְהוּדָה וַיִּזְרְעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּים עַד־בּוֹאֲאָן גִּיָּא וְעַד שַׁעֲרֵי עֶקְרוֹן וַיִּפְּצוּ חֲלָלִי פְלִשְׁתִּים בְּדֶרֶךְ שַׁעֲרִים וְעַד־גֹּת וְעַד־עֶקְרוֹן:

14. שמואל ב כד

(ב) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־יוֹאָב וְשָׂרֵי־חַיִּל אֲשֶׁר־אִתּוֹ שׁוּטֵי־אֶבֶן בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד־בָּאֵר שֶׁבַע וּפְקְדוּ אֶת־הָעָם וַיַּדְעֵתִי אֶת מִסְפַּר הָעָם: ס ... (ט) וַיָּתֵן יוֹאָב אֶת־מִסְפַּר מַפְקְדֵי־הָעָם אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתְּהִי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אָלֶף אִישׁ־חֵיַל שְׁלֹף חֶרֶב וְאִישׁ יְהוּדָה חֲמִשִּׁי־מֵאוֹת אָלֶף אִישׁ:

